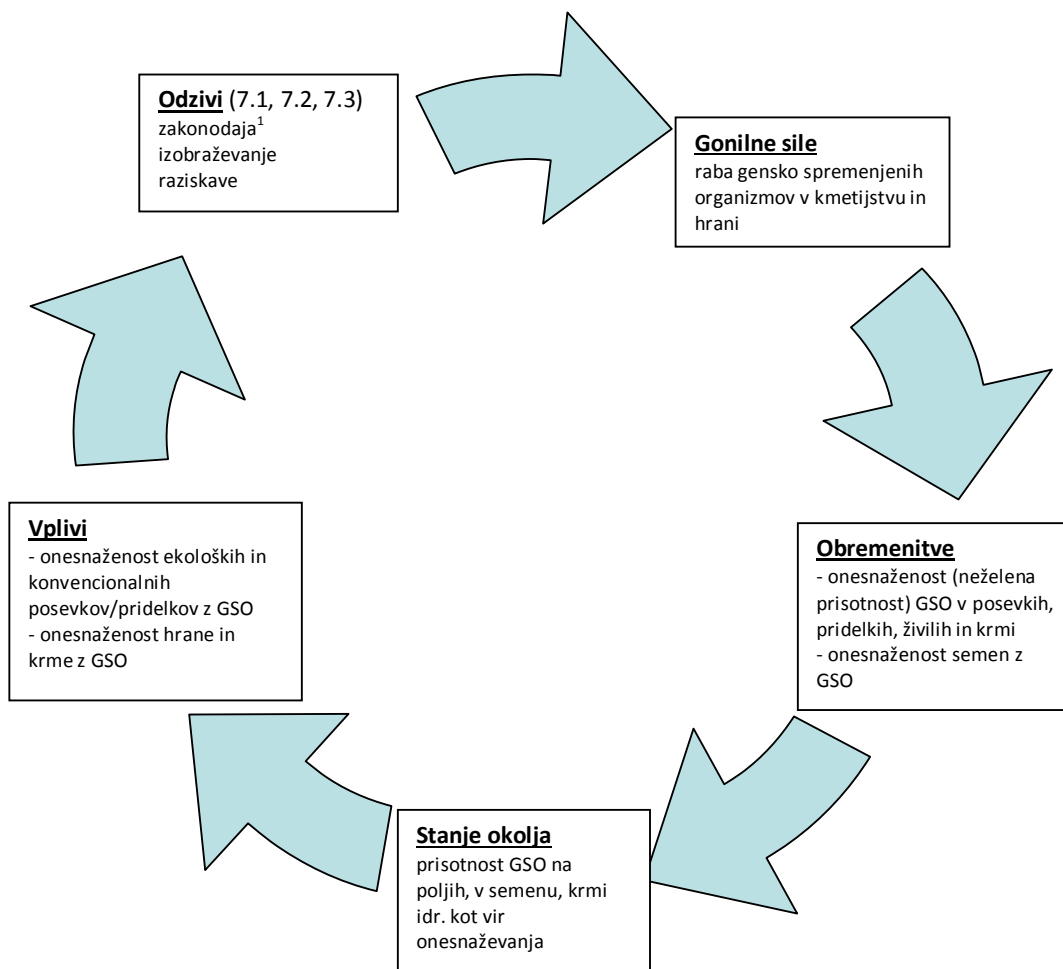

Področje 7: Gensko spremenjeni organizmi

UVOD

Uporaba genske tehnologije v kmetijstvu in hrani je sporna zaradi nesorazmerja med morebitnimi družbenimi koristmi in visokimi tveganji, ki jih ima raba gensko spremenjenih organizmov za ekosisteme in zdravje ljudi - teh tveganj sedanja neustrezna praksa avtoriziranja v EU ne izključuje - ter zaradi negativnih socioekonomskih vplivov in spodbujanja netrajnostnih kmetijskih metod. Prisotnost GSO na poljih, deloma pa tudi v hrani in krmi, pa je tudi vir tveganja za onesnaževanje – neželena pojavljanje in širjenje GSO v ekosistemih in prehranski verigi. Večina prebivalstva v EU in še zlasti v Sloveniji GSO v hrani in kmetijstvu zato zavrača in od države pričakuje ustrezno ukrepanje. Zato je potrebno zagotoviti zakonodajo, ki bo preprečevala vsako možnost onesnaženja z GSO v okolju, hrani in krmi in ki bo zagotovila celovito obravnavanje tveganj pri ravnanju z GSO, z upoštevanjem načela previdnosti ter specifičnih slovenskih razmer.

Model GOSVO

¹ Zakon o ratifikaciji Kartagenskega protokola o biološki varnosti h Konvenciji o biološki raznovrstnosti (UL RS št. 89/2002), Zakon o ravnanju z GSO (UL RS št. 23/2005), Zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami - ZSGSROKR (UL RS št. 41/2009), Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o gensko spremenjenih živilih in krmi in Uredbe (ES) o sledljivosti in označevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, izdelanih iz gensko spremenjenih organizmov (UL RS št. 84/2005), Akcijski načrt razvoja ekološkega kmetijstva v Sloveniji do leta 2015, varnostni pridržki glede gojenja avtoriziranih GS rastlin

NABOR INDIKATORJEV

7.1 Zakonodaja s področja GSO - ocena procesa in rezultatov priprave zakonodaje

7.2 Obstoje varnostnih pridržkov

7.3 Glasovanje Slovenije pri temah GSO na ravni EU

PROFILI INDIKATORJEV

Profil indikatorja	
Naziv indikatorja	7.1 Zakonodaja s področja GSO - ocena procesa in rezultatov priprave zakonodaje (Zakon o soobstoju GSO in Zakon o spremembah Zakona o ravnanju z GSO)
Tip indikatorja	Odziv
Cilj /zahteva NVO	Izboljšanje Zakona o ravnanju z GSO: - uveljavitev celovitega znanstvenega vrednotenja in upoštevanja načela previdnosti pri podajanju mnenj o ustreznosti GSO (združitve funkcij sedanje Komisije in Znanstvenih odborov, razširitev področij oziroma vključenih strokovnjakov). Oblikovanje podzakonskih aktov k Zakonu o soobstoju: - tolikšna širina varovalnega pasu za koruzo, da bo preprečevala onesnaženje nad mejo detekcije, - prilagajanje širine glede na razvoj znanstvenih ugotovitev in zaradi morebitnega pojava onesnaženja.
Cilj glede na vladni program, zakonodajo...	Koalicijska pogodba sedanje vlade se zavzema za varno hrano, v skladu s pričakovanji potrošnikov, in za zaščito okolja v kmetijstvu.
Obrazložitev izbora indikatorja	Gojenje GS rastlin ter raba za hrano, krmo idr. pomeni nevarnost onesnaženja običajnih in ekoloških posevkov in pridelkov in s tem dolgoročno ogrožanje obstoja pridelave brez GSO v državi. V EU države članice po sedanji ureditvi ne morejo suvereno odločiti o rabi GSO, zato mora Slovenija z ustrežno zakonodajo s področja GSO zagotoviti, da bo verjetnost onesnaženja z GSO zmanjšana na minimum in da bo neustrezen postopek avtorizacije GSO na ravni EU uravnotežen z ustrežnejšim obravnavanjem na nacionalni ravni.
Metodologija:	
Merska enota /način podajanja	kvalitativna ocena (dobro – srednje – slabo): - procesa priprave zakonodaje (transparentnost, vključevanje javnosti, upoštevanje pripomb civilne družbe, ustreznost časovnic) - funkcionalnosti (ustreznosti) zakonodajnega akta
Pogostnost merjenja	enkrat na dve leti
Znani viri podatkov	MOP, MKGP, organizacije civilne družbe

Profil indikatorja	
Naziv indikatorja	7.2 Obstoje varnostnih pridrzkov
Tip indikatorja	Odziv
Cilj /zahteva NVO	Varnostni pridrsek za GS koruzo MON 810 (in za morebitne nadaljnje na ravni EU odobrene GS rastline).
Cilj glede na vladni program, zakonodajo...	Koalicijska pogodba sedanje vlade se zavzema za varno hrano, v skladu s pričakovanji potrošnikov, in za zaščito okolja v kmetijstvu.
Obrazložitev izbora indikatorja	GS koruzo MON810 je sporna zaradi negativnega vpliva na neclijne organizme, zaradi česar je njeno gojenje prepovedalo že 6 držav EU, med njimi nekaj naših sosednjih (Avstrija in Madžarska) oziroma bližnjih držav. Ker koruzo gojimo tudi v Sloveniji in ker je gojenje MON810 v EU sicer dovoljeno, je sprejem varnostnega pridrška nujen, da bi Slovenija preprečila možne negativne posledice morebitnega gojenja (vplivi na neclijne organizme in onesnaženje ne-GS posevkov).
Metodologija:	
Merska enota /način podajanja	Obstoje varnostnega pridrška (da/ne)
Pogostnost merjenja	enkrat na dve leti
Znani viri podatkov	MOP

Profil indikatorja	
Naziv indikatorja	7.3 Glasovanje Slovenije pri temah GSO na ravni EU
Tip indikatorja	Odziv
Cilj /zahteva NVO	Uporaba načela previdnosti z doslednim glasovanjem: proti novim odobritvam GS rastlin za gojenje, hrano, predelavo in krmo; proti omejevanju pravice držav EU do izvajanja varnostnih pridrzkov glede gojenja GS rastlin; idr.
Cilj glede na vladni program, zakonodajo...	Koalicijska pogodba sedanje vlade se zavzema za varno hrano, v skladu s pričakovanji potrošnikov, in za zaščito okolja v kmetijstvu.
Obrazložitev izbora indikatorja	Glasovanje slovenskih predstavnikov v organih EU je pomembno iz dveh razlogov: vpliva Slovenije na politiko do GSO na evropski ravni (sooblikovanje evropskih politik) in kot indikator transparentnosti in ustreznosti procesov odločanja na nacionalni ravni.
Metodologija:	
Merska enota /način podajanja	Delež (%) glasovanj proti glede na vsa glasovanja
Pogostnost merjenja	enkrat na dve leti
Znani viri podatkov	MKGP, MOP, Evropska unija – podatki o glasovanjih v Odborih in Svetih ministrov